

Projektrapport

Miljötillsyn hos lantbrukare i Falköpings kommun

2024-06-04

MILJÖSAMVERKAN
ÖSTRA SKARABORG

ADRESS

Hertig Johans torg
541 83 Skövde

TELEFON

0500-49 36 30

E-POST

info@miljoskaraborg.se

WEBBPLATS

www.miljoskaraborg.se

Detta gjorde vi

Vi kontrollerade 55 lantbruk med varierande mängd djurhållning samt tre växtodlingsgårdar. De flesta av dessa lantbruk ligger inom nitratkänsligt område vilket innebär att lagstiftningen ställer högre krav på lagring och spridning av gödsel samt dokumentation av gödselhanteringen. På kontrollerna tog vi upp frågor om växtnäring, växtskydd, cisterner, avfallshantering och animaliska biprodukter. Av de 55 verksamheter som vi kontrollerade var 25 anmälningspliktiga verksamheter (C-verksamheter). Hos dem kontrollerade vi även deras egenkontroll. Övriga 30 var varken tillstånds- eller anmälningspliktiga (U-verksamheter).

Hos anmälningspliktiga verksamheter har vi under förgående år noterat att många saknar ett fullständigt egenkontrollprogram. För att se till att verksamheterna sätter igång arbetet delar vi ut Miljöhusens egenkontrollpaket och går igenom mallens innehåll tillsammans med verksamhetsutövarna. Syftet är att få verksamhetsutövarna att påbörja dokumenteringen av egenkontrollen så att de uppfyller lagkraven till nästa tillsyn. På längre sikt vill vi genom dialog att kvalitén på verksamhetsutövarnas egenkontrollprogram höjs efter varje tillsynsbesök.

I projektet hade vi särskilt fokus på integrerat växtskydd eftersom Jordbruksverket under år 2022 genomförde ett nationellt projekt om detta. Vi hade fortsatt fokus på detta under år 2023 eftersom Jordbruksverket anser att integrerat växtskydd fortsatt ska kontrolleras. Syftet med projektet var att fortsätta höja kunskapsnivån om integrerat växtskydd hos verksamhetsutövarna och föra dialog om olika åtgärder som kan minska mängden växtskyddsmedel som används.

Integrerat växtskydd handlar om en hållbar användning av växtskyddsmedel. Genom att kombinera olika typer av åtgärder går det att bekämpa ogräs, svampsjukdomar och skadeinsekter i odlingen. Att tillämpa integrerat växtskydd innebär att verksamheten arbetar enligt följande fyra grunder:

1. Förebygga växtskyddsproblem
2. Bevaka skaderisken i fälten
3. Behovsanpassa åtgärderna
4. Följa upp och utvärdera bekämpningsåtgärderna.

Resultat

Vi genomförde 55 kontroller. Av dessa kunde vi konstatera avvikelser hos 37 verksamheter. De flesta bristerna var ringa avvikelser från lagstiftningen. Det handlade oftast om brister i dokumentationen, exempelvis lantbrukarnas växtodlingsplaner. Många cisterner hade inte besiktigats inom kontrollintervallet vilket berodde på personalbrist och den kalla vintern som gjorde att besiktningsföretagen inte kommit ut i tid. I dessa fall har de verksamhetsutövarna fått skicka in bokningsbekräftelser. Vi kommer att följa upp att besiktning gjorts vid nästa tillsyn. Verksamheter med ringa avvikelser har åtagit sig att åtgärda dem.

Av de 25 anmälningspliktiga verksamheter vi besökte hade 20 avvikelser på egenkontrollen.

På 10 verksamheter krävde bristerna direkta åtgärder. Några avvikelser gällde läckage från gödselanläggningar. Några avvikelser gällde förvaring av spillolja eller andra kemiska produkter. De flesta lantbrukarna åtog sig att åtgärda avvikelserna men en lantbrukare fick föreläggande om att åtgärda sina brister i växtodlingsplanen. I tre fall resulterade avvikelserna i en kommunikation inför miljöstraffavgift. Miljöstraffavgifterna gällde användning av icke-godkänd sprututrustning och otillräckligt ifylld sprutjournal.

Vår uppföljning efter projektet

Verksamheterna med ringa avvikelser åtog sig att åtgärda bristerna. Vi kommer att följa upp dem vid nästa planerade kontroll. Skulle en sådan avvikelse återkomma ska verksamheten föreläggas att åtgärda avvikelsen.

Verksamheterna med avvikelser av normalgraden åtog sig att åtgärda bristerna, och vi följer upp dem inom överenskommet datum. De verksamheter som inte skickar in kompletterande uppgifter inom överenskommen tid kommer att få ett föreläggande om att skicka in en komplettering.

Vad blev nyttan med projektet?

Svenskt lantbruk ger närproducerade livsmedel och är helt nödvändigt för att skapa det öppna, biologiskt rika landskap som kännetecknar svensk landsbygd. Trots det påverkar all växtodling och djurhållning miljön negativt i viss omfattning eftersom näringsämnen från växtodling och gödsel bidrar till övergödning i vattendrag, sjöar och hav. Med miljö kvalitetsmål som Ingen övergödning, Grundvatten i bra kvalitet och En giftfri miljö i sikte fokuseras tillsynen på att minska läckage av näringsämnen och kemikalier från lantbruket. Genom löpande tillsyn kan vi säkerställa att miljölagstiftningen uppfylls och därmed att den negativa påverkan på miljön minskar.

Fakta om projektet

Namn:	Miljöinsyn hos lantbrukare i Falköpings kommun
Projektet pågick:	4 januari till 24 april 2024
Detta granskade vi:	<ul style="list-style-type: none">• Växtskydd• Växtnäring• Dokumentation• Animaliska biprodukter• Avfallshantering• Egenkontroll
Antal anläggningar:	55
Antal anläggningar utan avvikelser:	18